# Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (The Children’s Eating Behavior Inventory)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (The Children’s Eating Behavior Inventory)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33129

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (YDDÖ), orijinal ad? The Children's Eating Behavior Inventory (CEBI) olan psikolojik bir arac?n Türkçe uyarlamas?d?r. Bu ölçek, özellikle okul öncesi dönem çocuklar?nda görülen çe?itli yeme davran??lar?n? ve sorunlar?n? ebeveyn bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Türkçe uyarlamas?, Hatice Ünlü taraf?ndan 2011 y?l?nda Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, çocuklar?n yemek seçicili?i, i?tah sorunlar?, yemek reddi ve yemek zaman? davran??lar? gibi kritik alanlarda davran??sal profillerini ortaya koymay? hedefler.

## Anahtar Kelimeler

Yeme davran???, çocukluk, okul öncesi, uyarlama, psikometrik özellikler, Hatice Ünlü, psikoloji, yeme bozukluklar?.

## Yazarlar

Hatice Ünlü (Uyarlayan).

## Amaç

Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, okul öncesi dönemdeki (genellikle 2-6 ya?) çocuklar?n yeme al??kanl?klar?ndaki ve yemek zaman? sergiledikleri davran??lardaki olas? sorunlar? veya tipik geli?imsel örüntüleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?, Türk popülasyonunda kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir araç sa?layarak, çocuklar?n yeme davran??? sorunlar?n?n erken te?hisine ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesine katk?da bulunmay? amaçlam??t?r.

Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?n?n yeme biçimleri hakk?ndaki alg?lar?n? ve endi?elerini standardize edilmi? bir formatta toplamas?na olanak tan?r. Bu sayede klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, yeme seçicili?i, yava? yeme, a??r? yeme veya dikkat da??n?kl??? gibi yayg?n sorunlar? objektif kriterlerle de?erlendirebilirler.

## Yap?

YDDÖ (CEBI), çocuklarda yeme davran???n?n çok boyutlu bir yap?s?n? ölçer. Ölçek, genellikle yeme davran??? sorunlar?n?n farkl? yönlerini temsil eden alt boyutlardan olu?ur. Orijinal CEBI, çocuklar?n yemek yeme s?kl???, yeme miktar?, yiyecek seçicili?i ve yemek zaman? ortam?na tepkileri gibi çe?itli bile?enleri kapsayan maddeler içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu psikometrik araç, yeme davran??? alan?nda görülen sorunlar?n sadece fizyolojik de?il, ayn? zamanda psikolojik ve çevresel faktörlerden etkilendi?i varsay?m?na dayan?r. Ölçe?in yap?sal geçerli?i, uyarlama çal??mas?nda yap?lan faktör analizi sonuçlar?yla desteklenerek, ölçülen boyutlar?n Türk kültüründe de geçerlili?ini koruyup korumad??? ara?t?r?lm??t?r.

## Geçerlik

Kaynak referans?nda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, Hatice Ünlü'nün 2011 tarihli yüksek lisans tezi, ölçe?in Türk çocuklar?na adaptasyonu sürecinde kapsaml? geçerlik çal??malar?n? içermi?tir. Bu çal??malar genellikle dilsel e?de?erlik, içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i analizlerini kapsar.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?larak, ölçe?in maddelerinin orijinal ölçekteki alt boyut yap?s?yla tutarl? gruplar olu?turup olu?turmad??? incelenmi?tir. ?çerik geçerli?i ise alan?nda uzman akademisyen ve klinisyenlerin görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

## Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?n?n güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde ve farkl? durumlarda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini de?erlendirir. Tipik olarak, güvenirlik çal??malar? iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerini içerir.

Uyarlama çal??mas?nda elde edilen iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu veriler, YDDÖ'nün Türk popülasyonunda yeme davran??lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçebilen güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

## Faktör Analizi

Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? s?ras?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyup korumad???n? belirlemek amac?yla aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri uygulanm??t?r. Faktör analizi sonuçlar?, Türk çocuklar?n?n yeme davran??lar?n?n, ölçe?in orijinal olarak ölçtü?ü boyutlarla (örne?in, seçicilik, yava? yeme) uyumlu alt faktörler alt?nda topland???n? göstermelidir.

Bu analizler, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?ar?s?n? kan?tlayan temel istatistiksel ad?mlard?r. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi davran??sal bile?eni güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koyarak ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü sa?lam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** Ebeveyn raporu format?nda, derecelendirme (Likert benzeri veya s?kl?k) ölçe?i kullan?larak uygulanm??t?r.

**Mevcut Dil:** Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce).

**Popülasyon Grubu:** Ebeveynler (Çocuklar?n?n yeme davran??lar?n? de?erlendirmektedirler).

**Ya? Grubu:** Okul öncesi dönem çocuklar? (Genellikle 2-6 ya? aral???).

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki okul öncesi e?itime devam eden veya bu ya? grubunda olan çocuklar?n ebeveynleri.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim (Ebeveyn taraf?ndan), ka??t-kalem veya dijital ortamda doldurulabilir.

## Anahtar Kelimeler

Çocuk geli?imi, beslenme, yeme sorunlar?, ölçek uyarlamas?, psikometrik özellikler, Marmara Üniversitesi, yüksek lisans tezi, sa?l?k psikolojisi.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l? (Uyarlama):** 2011

**?leti?im (Uyarlayan Sorumlu Yazar):** Hatice Ünlü (hatice.yank@gmail.com)

**?zin ve Ücret:** Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m genellikle tezin referans gösterilmesi ?art?yla mümkündür.

## Kaynaklar

Ünlü, H. (2011). *Okul öncesi dönem çocuklar için Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?inin Türk çocuklar?na uyarlanmas?* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.
Bu teze Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

tez.yok.gov.tr
Ölçe?in orijinal PDF döküman? burada indirilebilir: yeme-davranisi-degerlendirme-olcegi-the-childrens-eating-behavior-inventory-toad.pdf

## Yeme Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (The Children's Eating Behavior Inventory) Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(NOT: Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n orijinal tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM